

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВ ЯК ОБ'ЄКТИВНА ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ СТРУКТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ: МЕТОДИЧНИЙ АСПЕКТ

© 2019 ПРОЦЕНКО А. В.

УДК 360.003.01.007
JEL Classification: O31

Проценко А. В.

Оцінка інноваційного потенціалу підприємств як об'єктивна основа реалізації структурних трансформацій: методичний аспект

Визначено, що сутність оцінки структурних перетворень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств полягає у виявленні наявних і створенні системної сукупності підрозділів, служб і органів управління для забезпечення виконання підприємствами нової сукупності тактичних і стратегічних функцій. Частота організаційно-економічних змін для структурних перетворень інноваційного потенціалу визначається з урахуванням умов господарювання підприємств і конкретної ринкової ситуації. Основними адаптивними критеріями оцінки структурних перетворень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств є зростання продуктивності праці, прискорення технічного розвитку, кооперація в ухваленні та реалізації управлінських рішень тощо. У кризовий період зміни в структурах підприємств спрямовані на їх виживання за рахунок раціональнішого використання інноваційних ресурсів, зниження витрат й адаптивного пристосування до вимог зовнішнього середовища. Саме тому сьогодні ключовим стало завдання не як організувати виконання окремих тактичних і стратегічних функцій, а як сформувати стійку домінуючу структуру, сприятливу для управління підприємствами в мінливих умовах ринку. На практиці поставлене завдання найчастіше виконується частково у формі задач оцінки й аналізу, спрямованих на регулювання потокових показників. До того ж з'являються концептуальні управлінські рішення, які розглядають проблеми оптимізації структурних утворень підприємств. Їх нагальним завданням постає створення моделей для реформування організаційних структур підприємств відповідно до тих трудових, фінансових, матеріальних та інформаційних потоків, які впливають на підвищення рівня інноваційного потенціалу.

Ключові слова: інноваційний потенціал, система, структурні трансформації, інноваційні напрями, методичний підхід, ефективність, оцінка.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2019-4-135-141>

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Бібл.:** 10.

Проценко Анастасія Володимирівна – здобувач, кафедра економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання, Українська інженерно-педагогічна академія (вул. Університетська, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: pr0160@ukr.net

УДК 360.003.01.007
JEL Classification: O31UDC 360.003.01.007
JEL Classification: O31

Проценко А. В. Оценка инновационного потенциала предприятий как объективная основа реализации структурных преобразований: методический аспект

Определено, что сущность оценки структурных преобразований инновационного потенциала промышленных энергетических предприятий заключается в выявлении имеющихся ресурсов и в создании системной совокупности подразделений, служб и органов управления для обеспечения выполнения предприятиями новой совокупности тактических и стратегических функций. Частота организационно-экономических изменений для структурных преобразований инновационного потенциала определяется с учетом условий хозяйствования предприятий и конкретной рыночной ситуации. Основными адаптивными критериями оценки структурных преобразований инновационного потенциала промышленных энергетических предприятий является рост производительности труда, ускорение технического развития, кооперация в принятии и реализации управленческих решений и тому подобное. В кризисный период изменения в структурах предприятий направлены на их выживание за счет более рационального использования инновационных ресурсов, снижения затрат и адаптивного приспособления к требованиям внешней среды. Именно поэтому сегодня ключевой стала задача не как организовать выполнение отдельных тактических и стратегических функций, а как сформировать устойчивую доминирующую структуру, благоприятную для управления предприятиями в меняющихся условиях рынка.

Protsenko A. V. Assessment of Enterprise Innovative Potential as an Objective Basis for the Implementation of Structural Transformations: Methodological Aspect

It is determined that assessing structural transformations of innovative potential of industrial energy providers implies identifying available resources and creating a system of units, services, and management bodies with the aim to ensure the enterprises' performing a new set of tactical and strategic functions. The frequency of organizational and economic changes for a structural transformation of innovative potential is determined with regard to the operational environment of enterprises and the specific market situation. The main adaptive criteria for assessing structural transformations of innovative potential of industrial energy providers are growth in labor productivity, acceleration in technical development, cooperation in adopting and implementing managerial decisions. In the crisis period, changes in structures of enterprises are aimed at their survival due to a more rational use of innovative resources, cost reduction and adaptation to the requirements of the external environment. That is why, today, the key task is not how to organize the implementation of individual tactical and strategic functions but how to form a stable dominant structure suitable for managing an enterprise under changing market conditions. In practice, the task set is most often carried out in part, in the form of assessment and analysis tasks aimed at regulating flow indicators. There also appear conceptual managerial decisions to address problems of optimizing the enterprises' structures. They involve the urgent task of creating models for reforming the organizational structures of enterprises using labor,

На практиці поставлена задача частіше всего виконується частинно в формі задач оцінки та аналізу, направлених на регулювання поточних показників. К тому жє з'являються концептуальні управлінські рішення, котрі розглядають проблеми оптимізації структурних образів підприємств. Їх неотложна задача зостає в створенні моделей для реформування організаційних структур підприємств з використанням трудових, фінансових, матеріальних та інформаційних потоків, впливаючих на підвищення рівня інноваційного потенціалу.

Ключеві слова: інноваційний потенціал, система, структурні трансформації, інноваційні напрєвляєня, методический підхід, ефективність, оцінка.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Библ.:** 10.

Проценко Анастасія Владимировна – соискатель, кафедра економіки та організації діяльності суб'єктів господарювання, Українська інженерно-педагогіческа академія (ул. Университетская, 16, Харків, 61003, Україна)

E-mail: pr0160@ukr.net

financial, material and information flows that affect increase in the level of innovative potential.

Keywords: innovative potential, system, structural transformations, innovative dimensions, methodological approach, efficiency, assessment.

Fig.: 1. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 10.

Protsenko Anastasiia V. – Applicant, Department of Economics and Business Entities, Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy (16 Universytetska Str., Kharkiv, 61003, Ukraine)

E-mail: pr0160@ukr.net

Вступ. Європейська напрєвляєність України й, відповідно, інтеграція промислових підприємств у високотехнологічну конкурентно-інноваційну сферу зумовили необхідність формування та оцінки інноваційної моделі структурного розвитку, в якій роль домінантного джерела стратегічного економічного зростання відіграють науково-технічні надбання та їх технологічно-практичне застосування, що створює необхідні умови для підвищення конкурентоспроможності підприємств, гарантування їх економічної безпеки за умови стійких і високих темпів фінансово-економічного росту. Водночас оцінка структурних трансформацій інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств має розглядатися як управлінський інструмент формування методических аспектів інноваційно-інформаційного розвитку.

Аналіз останніх публікацій науковців і виділення невизначених частин досліджуваної проблеми. Багато науковців розглядали у своїх роботах різні аспекти проблематики щодо системи управління промисловими підприємствами з точки зору інноваційних напрямів формування, серед них: Войнаренко М., Гук О., Гурочкіна В., Мазаракі А., Петрович Й., Сенів Б., Сидорчук І., Шилова О. та ін. При цьому, віддаючи належне наробкам науковців у вивченні цієї проблеми, необхідно зазначити недостатню розробленість питання оцінки інноваційного потенціалу підприємств, що належить до найбільш гострих, складних і надзвичайно актуальних її частин, причому не тільки в науковому, а й, насамперед, у практичному аспекті.

Мета статті – надати оцінку інноваційного потенціалу підприємств як об'єктивної основи реалізації структурних трансформацій з точки зору методических аспектів.

Основні результати дослідження. Структурні трансформації інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств виступають сьогодні як об'єкт поєднання інтелектуально-професійних, фінансово-економічних, інформаційно-інвестиційних, матеріально-виробничих та інших ресурсних складових з метою одержання максимального фінансового ефекту. Домінантною основою розв'язання проблем активізації розвитку інновацій-

ного потенціалу промислових енергетичних підприємств є науково розроблені й обґрунтовані питання стосовно спроможності підприємств до інноваційно-адаптивної діяльності.

У теперішніх умовах організаційно-економічного розвитку механізм управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу реалізує функціонально-інвестиційну стратегію підприємства, яка носить подвійний характер, оскільки передбачає, з одного боку, зацікавленість промислових енергетичних підприємств в реалізації організаційно-економічних дій, які матимуть позитивні тактичні наслідки для підприємств, а також – стимулювання персоналу, від діяльності якого залежить їх стратегічна поведінка, з іншого – здійснення оцінки ефективності проведення структурних трансформацій інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств.

Оцінка інноваційного потенціалу як об'єктивна основа реалізації структурних трансформацій здійснюється як ефективний результат впровадження стратегії адаптивного управління фінансово-економічною системою промислових енергетичних підприємств, оскільки в системно-адаптованій взаємодії складові інноваційного потенціалу продукують потенційно-стійкі можливості в результативний і перманентний стратегічно-направлений розвиток [3–5]. Ступінь розвитку інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств залежить від напрєвляєності стратегії інноваційного розвитку, а також від домінантних параметрів використання рівня інновацій, від кількісного й якісного складу ресурсів та управлінської системи фінансово-економічних відносин.

Оцінка інноваційного потенціалу підприємств має дві системні напрєвляєності [1; 2; 4]:

- 1) загальна оцінка готовності промислових енергетичних підприємств до структурних трансформацій інноваційного потенціалу;
- 2) інтегральна оцінка тактичного стану промислових енергетичних підприємств.

Управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств

емств ділиться на два підходи: детальний та діагностичний.

Поглиблений підхід до аналізу внутрішнього середовища й оцінки інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств проводиться на етапі обґрунтування впровадження управління структурними трансформаціями. Схема оцінки інноваційного потенціалу підприємств при детальному підході до аналізу внутрішнього середовища така [6; 8; 9]:

- 1) опис системно-функціональної моделі внутрішнього стану інноваційного потенціалу підприємств, за якого чітко встановлюються якісно-кількісні вимоги до загального стану потенціалу за всіма параметричними даними, які забезпечують системно-релевантне досягнення інноваційної мети та її форм;
- 2) оцінюється поточний стан розвитку інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств;
- 3) аналізується різниця між нормативними й фактичними значеннями інтегральних параметрів загального потенціалу підприємств;
- 4) визначаються стійкі та слабкі сторони потенціалу;
- 5) складається тактичний план з управління структурними трансформаціями підприємств.

Діагностичний підхід до управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств повинен [7; 10]:

- 1) використовувати знання системно-діагностичної моделі й в цілому системно-домінантного аналізу підприємств;
- 2) враховувати взаємозв'язок діагностично-релевантних параметрів з іншими доміантними параметрами загальної системи, щоб за станом однієї складової діагностичного параметра оцінити стан усієї системи або значної її частини;
- 3) дані про вагомість вибірних діагностично-системних параметрів повинна бути достовірною, оскільки при їх обмеженні зростає ризик зменшення точності оцінки параметричних даних.

Управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств визначається як сформована можливість системи до змін фактичного стану та перехід в новий стратегічний стан з метою більш повного задоволення тактичних і стратегічних потреб, що акумулює в собі можливість як екстенсивного, так і інтенсивного сталого розвитку.

Для адекватної оцінки поточної ситуації та вибору перспективного вектора розвитку інноваційного потенціалу на промислових енергетичних підприємствах необхідно проведення систематичної та своєчасної діагностики структурних трансформацій інноваційного потенціалу [2–5].

Об'єктивність оцінки рівня структурних трансформацій інноваційного потенціалу може бути забезпечена лише за умови точного вибору системи показників та удосконалення методичного підходу до оцінки ефективності їх проведення. Система показників повинна бути об'єднана у складові, які відображають рівень загального інновацій-

ного потенціалу промислових енергетичних підприємств. Методичний підхід щодо оцінки (рис. 1) повинен враховувати готовність і здатність підприємств до ефективного інноваційного управління складовими елементами та враховувати системні зв'язки, які виникають між ними всередині загального адаптивного механізму управління інтеграційними якостями.

Одним із етапів методичного підходу оцінки є розрахунок інтегральних показників складових оцінки інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств, в основу якої покладено розрахунок таксономічного показника. При побудові таксономічного показника застосовується матриця даних, складена зі стандартизованих реалізацій ознак. Стандартизація дозволяє визволитися від одиниць виміру, як вартісних, так і натуральних. Одночасно відбувається вирівнювання дисперсій (кожна дисперсія стає рівній одиниці), а також значень ознак (всі середні арифметичні дорівнюють нулю), що небажано, оскільки через це кожна ознака однаковою мірою впливає на результати аналізу. Тому в деяких випадках встановлюють ієрархію ознак, використовуючи відповідні коефіцієнти ієрархій, диференціюючи ознаки по їх важливості для проведеного дослідження. Коефіцієнти визначаються на основі якісного аналізу або за допомогою відповідних методів.

Для визначення рівня інноваційного потенціалу було проведено розрахунки інтегральних показників промислових енергетичних підприємств України за 2010–2018 рр.

Інтегральний показник складових оцінки інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств змінюється в межах від 0 до 1, його інтерпретація така: він приймає високі значення при великих значеннях стимуляторів та низькі значення – при малих значеннях стимуляторів. Побудований таким чином таксономічний показник синтетично характеризує зміну значень ознак досліджуваних показників, тобто складових оцінки інноваційного потенціалу.

На основі інтегрального показника складових оцінки було визначено загальний рівень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств. Для визначення цього рівня було застосовано шкалу Харрінгтона, що розбиває значення таксономічного показника на декілька діапазонів, потрапляння інтегрального показника до яких характеризує якість управління інноваційним потенціалом підприємств – відповідно як високу, достатню, середню, помірну та низьку (табл. 1).

Для того щоб надати оцінку загального рівня інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств, потрібно визначити якісний стан функціональних складових, який наведено в табл. 2.

Розглянувши дані, що наведені в табл. 2, можна сказати, що інноваційний потенціал промислових енергетичних підприємств має середній та помірний рівні, що свідчить про те, що підприємства, які мають середній рівень за функціональними складовими, діють у чітко визначеному стратегічному напрямі управління, водночас значна частка показників знаходиться на дещо нижчому рівні. Такі підприємства, як ДП «Мирноградвугілля», ДП «Селидіввугілля», ДП «Добропіллявугілля», ДП «Торецьквугілля», ДП «Шахта «Новодзержинська», ДП «Волиньвугілля» та

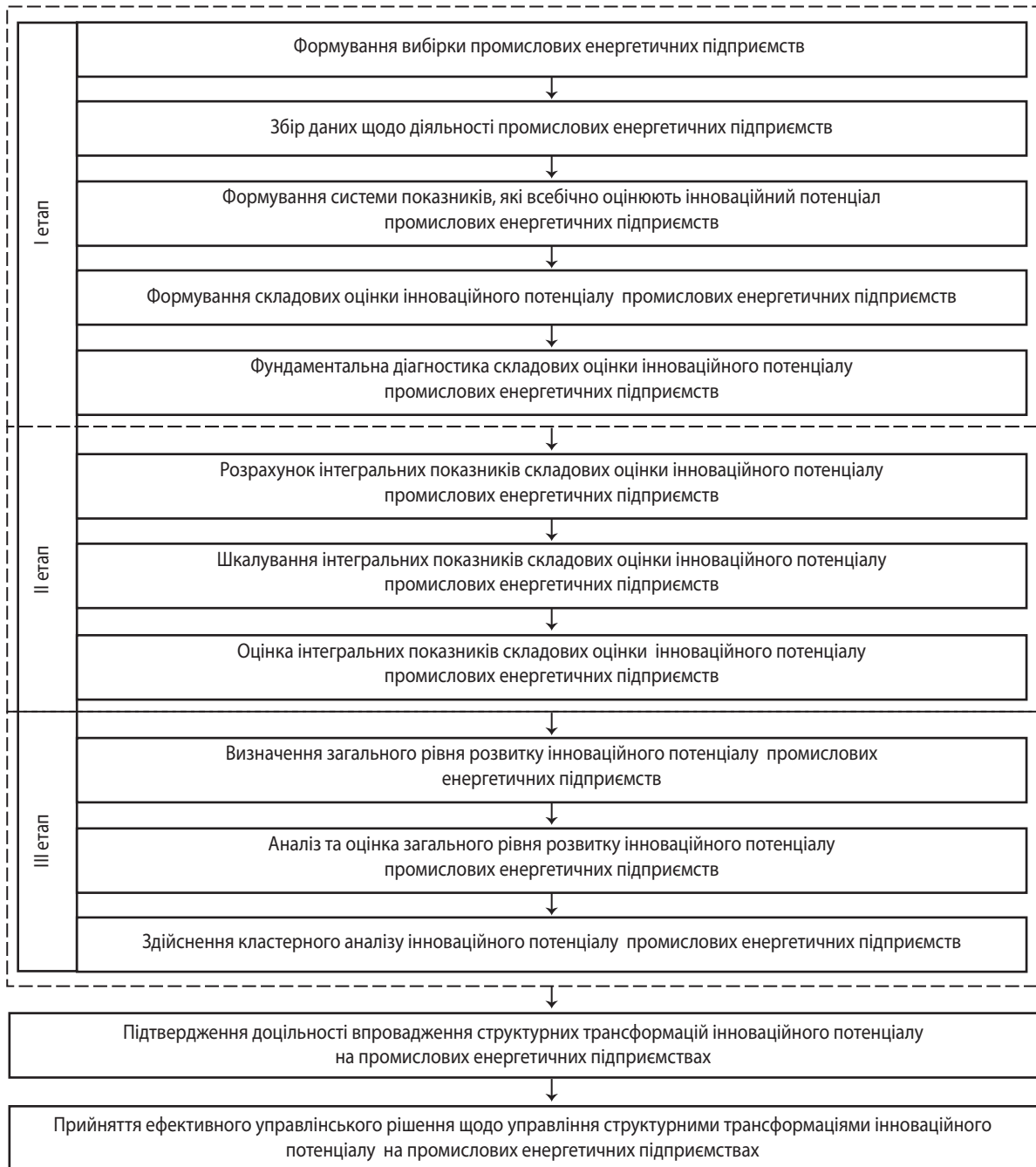

Рис. 1. Методичний підхід до оцінки інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств

Таблиця 1

Шкала Харрінгтона за проміжними значеннями інтегральних показників складових оцінки інноваційного потенціалу підприємств

Рівень діяльності підприємства	Позначення	Значення інтегрального показника
Високий	Vsk	0,8-1,0
Достатній	Dtn	0,63-0,8
Середній	Sdn	0,37-0,63
Помірний	Pmn	0,2-0,37
Низький	Nzk	0,0-0,2

Загальний рівень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств

Назва підприємства	Рік								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
ДП «Донецька вугільна енергетична компанія»	Sdn	Dtn	Sdn	Sdn	Sdn	Dtn	Dtn	Dtn	Dtn
ДП «Макіїввугілля»	Sdn	Sdn	Sdn	Dtn	Dtn	Pmn	Pmn	Sdn	Pmn
ДП «Мирноградвугілля»	Nzk	Pmn	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Селидіввугілля»	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Добропіллявугілля»	Pmn	Pmn	Nzk	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Артемвугілля»	Pmn	Dtn	Dtn	Sdn	Pmn	Sdn	Sdn	Pmn	Pmn
ДП «Торецьквугілля»	Nzk	Nzk	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Орджонікідзевугілля»	Sdn	Sdn	Sdn	Pmn	Pmn	Dtn	Dtn	Pmn	Dtn
ДП «Луганськвугілля»	Pmn	Dtn	Dtn	Pmn	Pmn	Dtn	Pmn	Pmn	Pmn
ДП «Первомайськвугілля»	Nzk	Nzk	Nzk	Pmn	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Антрацит»	Dtn	Dtn	Pmn	Sdn	Pmn	Sdn	Sdn	Pmn	Pmn
ДП «Волиньвугілля»	Pmn	Nzk	Pmn	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська»	Dtn	Dtn	Pmn	Sdn	Sdn	Sdn	Sdn	Pmn	Pmn
ДП «Шахта «Новодзержинська»	Pmn	Pmn	Pmn	Pmn	Pmn	Nzk	Nzk	Nzk	Nzk
ДП «Шахта імені К. І. Кисельова»	Pmn	Dtn	Dtn	Sdn	Pmn	Dtn	Dtn	Sdn	Dtn

ДП «Первомайськвугілля», за досліджуваній період мають низький загальний рівень інноваційного потенціалу. Це свідчить про те, що у підприємств є фінансово-економічні труднощі, і вони знаходяться на грані банкрутства, а отже, їм потрібно невідкладно приймати управлінські рішення щодо здійснення структурних трансформацій інноваційного потенціалу та загальної діяльності. Саме тому впровадження структурних трансформацій інноваційного потенціалу на промислових енергетичних підприємствах характеризується зниженням навантаження на керівників, оскільки відповідальність розподіляється між виконавцями інноваційних проектів, унаслідок чого управління матиме гнучку та процесно-адаптивну систему, оскільки інновації у процесі свого створення мають змінний характер, і визначена діяльність полягає у високому рівні ризиків для підприємств. Для забезпечення стійкого стратегічного розвитку інноваційного потенціалу промисловим енергетичним підприємствам необхідно впроваджувати ефективний механізм управління, який забезпечить формування та реалізацію інноваційно-спрямованої стратегії розвитку.

Ефективність управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу може здійснюватися лише завдяки оцінюванню та розвитку його складових, внутрішнього середовища та з допомогою інших видів потенціалів. Визначення впливу та стану інших системують потенціалів на інноваційний потенціал і загальний розвиток підприємств загалом можна проводити за допомогою оцінювання готовності усіх структурних підрозділів підприємства до реалізації інноваційних проектів та оцінки поточного стану діяльності під час реалізації

інноваційних проектів. Другим важливішим етапом у визначенні впливу на розвиток підприємства інноваційного потенціалу є оцінка якості й інноваційно-інвестиційної привабливості проектів. При цьому виконання поточних інноваційних процесів на відповідному рівні є ознакою високого інноваційного потенціалу, а отже, готовності промислових енергетичних підприємств до реалізації нових стратегічних проектів. Інноваційно-структурні можливості підприємств передусім характеризуються його забезпеченістю власними фінансово-економічними ресурсами. За цієї умови промислові енергетичні підприємства можуть реалізовувати свою інноваційну стратегію без залучення запозичених коштів. При цьому структурні чинниками, які стримують інноваційну активність підприємств, – це недостатня фінансова підтримка держави, нестача власних коштів, недосконалість законодавчої бази, тривалий термін окупності нововведень і високі економічні ризики. На управління структурними трансформаціями інноваційного потенціалу підприємств також негативно впливає відсутність у керівників і менеджерів розуміння необхідності впровадження портфеля інноваційних проектів та їх фінансування. Оскільки у нинішніх умовах особливої актуальності набуває застосування простих форм управління та надто великий штат управлінців; поєднання примусу та свободи; встановлення стандартів якості роботи та вимога їх дотримання; керівництво виступає у єдності групової самоорганізації та єдиноначальності. Аналіз умов діяльності промислових енергетичних підприємств показує конкуренцію, яка посилюється в усіх напрямках діяльності. Принципи сучасного управління підприємствами підштов-

хують їх керівників до швидкого прийняття управлінсько-стратегічних рішень, постійного контакту зі споживачами, надання підлеглим права прийняття відповідних рішень, заохочення їх підприємницьких здібностей.

Висновок. Метою оцінки інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств є підвищення їх стратегічної здатності швидко реагувати на зміни кон'юнктури ринку та зростання споживчої цінності продукції (товарів, робіт та послуг) з метою максимального задоволення потреб споживачів. При цьому обсяг застосування інновацій на вітчизняних підприємствах порівняно із зарубіжними підприємствами залишається на досить низькому рівні. Необхідність реалізації інноваційних процесів і механізму управління інноваційним потенціалом зумовлена впливом промислових енергетичних підприємств на економіку країни.

Оцінка структурних трансформацій інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств цілком відображає основні цілі загальної теорії, а тому повинна здійснюватись під час обґрунтування концепції управління інноваційним потенціалом. Структурні трансформації інноваційного потенціалу не можна застосовувати однаково ефективно для вирішення різних проблем, оскільки процес формування та подальшого розвитку інноваційного потенціалу будь-якого підприємства повинен бути заснованим на системно-ресурсних позиціях, проте при цьому необхідно враховувати особливості вирішуваного питання.

Зокрема, накопичений досвід організації управління інноваційною діяльністю як у нашій країні, так і в промислово розвинених країнах виявив низку істотних чинників, які негативним чином впливають на стратегічний розвиток підприємств, що обумовлені принципами саморегулювання системи.

Отже, сутність оцінки структурних перетворень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств полягає у виявленні наявних ресурсів (матеріальних, фінансових, трудових) та в створенні системної сукупності підрозділів, служб і органів управління для забезпечення виконання підприємствами нової сукупності тактичних й стратегічних функцій. Частота організаційно-економічних змін для структурних перетворень інноваційного потенціалу визначається з урахуванням умов господарювання підприємств і конкретної ринкової ситуації. Будь-яку тактичну зміну необхідно оцінювати, насамперед, з погляду досягнення поставлених перед підприємством процесно-стратегічних цілей.

Основними адаптивними критеріями оцінки структурних перетворень інноваційного потенціалу промислових енергетичних підприємств є зростання продуктивності праці, прискорення технічного розвитку, кооперація в ухваленні й реалізації управлінських рішень тощо. У кризовий період зміни в структурах підприємств спрямовані на їх виживання за рахунок раціональнішого використання інноваційних ресурсів, зниження витрат й адаптивного пристосування до вимог зовнішнього середовища. Саме тому сьогодні ключовим стало завдання не як організувати виконання окремих тактичних та стратегічних функцій, а як сформувані стійку домінуючу

структуру, сприятливу для управління підприємствами в мінливих умовах ринку.

На практиці поставлене завдання найчастіше виконується частково у формі задач оцінки й аналізу, спрямованих на регулювання потокових показників. До того ж з'являються концептуальні управлінські рішення, які розглядають проблеми оптимізації структурних утворень підприємств, нагальним завданням яких постає створення моделей для реформування організаційних структур підприємств відповідно до тих трудових, фінансових, матеріальних та інформаційних потоків, які впливають на підвищення рівня інноваційного потенціалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безугла Ю. Є. Формування конкурентних пріоритетів підприємства на основі адаптивно-орієнтованого підходу. *Менеджмент та підприємництво в Україні*. 2015. №819. С. 9–14.
2. Войнаренко М. П., Череп А. В., Олейнікова Л. Г., Череп О. В. Інноваційний розвиток промислових підприємств: аналіз та оцінки : монографія. Хмельницький : ХНУ, 2010. 444 с.
3. Гук О. В., Дейнека О. С., Лексін Р. І. Інноваційний потенціал як інструмент забезпечення інноваційного розвитку підприємства. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 14. С. 348–351.
4. Гурочкіна В. В. Інноваційний потенціал підприємств: сутність та система захисту. *Економіка: реалії часу*. 2015. № 5 (21). С. 51–57.
5. Мазаракі А. А., Мельник Т. М., Юхименко В. В. Інноваційний потенціал України : монографія. Київ : КНТЕУ, 2012. 592 с.
6. Петрович Й. М., Прокопишин-Рашкевич Л. М. Інноваційний потенціал управління організацією : монографія. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2010. 184 с.
7. Сенів Б. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємства: проблеми і шляхи розв'язання. *Українська наука: минуле, сучасне, майбутнє*. 2010. Вип. 14–15. С. 243–250.
8. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Економіка і регіон*. 2014. № 2 (45). С. 97–101.
9. Шилова О. Ю., Чермошенцева Є. С. Інноваційний потенціал підприємства: сутність і механізм управління. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2012. № 1. С. 220–227.
10. Dutta S., Lanvin B., Wunsch-Vincent S. The Global Innovation Index 2014: The Human Factor in Innovation. 2014. URL: <http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3254&plang=EN>

REFERENCES

- Bezuhla, Yu. Ye. "Formuvannia konkurentnykh priorytetiv pidpriemstva na osnovi adaptivno-orientovanoho pidkhodu" [Formation of Competitive Priorities of the Enterprise on the Basis of Adaptive-oriented Approach]. *Menedzhment ta pidpriemnytstvo v Ukraini*, no. 819 (2015): 9-14.
- Dutta, S., Lanvin, B., and Wunsch-Vincent, S. "The Global Innovation Index 2014: The Human Factor in Innovation". <http://www.wipo.int/publications/en/details.jsp?id=3254&plang=EN>
- Huk, O. V., Deineka, O. S., and Lieksin, R. I. "Innovatsiyni potentsial yak instrument zabezpechennia innovatsiynoho rozvytku

pidpryiemstva" [Innovative Potential as a Tool for Providing Innovative Development of the Enterprise]. *Hlobalni ta natsionalni problemy ekonomiky*, no. 14 (2016): 348-351.

Hurochkina, V. V. "Innovatsiyni potentsial pidpryiemstv: sutnist ta systema zakhystu" [Enterprise Innovation Potential: Essence and System of Protection]. *Ekonomika: realii chasu*, no. 5 (21) (2015): 51-57.

Mazaraki, A. A., Melnyk, T. M., and Yukhymenko, V. V. *Innovatsiyni potentsial Ukrainy* [Innovative Potential of Ukraine]. Kyiv: KNTEU, 2012.

Petrovych, I. M., and Prokopyshyn-Rashkevych, L. M. *Innovatsiyni potentsial upravlinnia orhanizatsiiei* [Innovative Potential of Management of the Organization]. Lviv: Vyd-vo Lviv. politekhniky, 2010.

Seniv, B. "Otsinka efektyvnosti innovatsiinoi dialnosti pidpryiemstva: problemy i shliakhy rozvazannia" [Estimation of Efficiency of Innovative Activity of the Enterprise: Problems and Ways

of the Decision]. *Ukrainska nauka: mynule, suchasne, maibutnie*, no. 14-15 (2010): 243-250.

Shylova, O. Yu., and Chermoshentseva, Ye. S. "Innovatsiyni potentsial pidpryiemstva: sutnist i mekhanizm upravlinnia" [Innovative Potential of Enterprise: Essence and Mechanism of Management]. *Marketynh i menedzhment innovatsii*, no. 1 (2012): 220-227.

Sydorchuk, I. P. "Sutnist, struktura ta osoblyvosti otsiniuvania innovatsiinoho potentsialu promyslovoho pidpryiemstva" [The Essence, Structure and Features of Evaluating the Innovation Potential of an Industrial Enterprise]. *Ekonomika i rehion*, no. 2 (45) (2014): 97-101.

Voinarenko, M. P. et al. *Innovatsiyni rozvytok promyslovykh pidpryiemstv: analiz ta otsinky* [Innovative Development of Industrial Enterprises: Analysis and Evaluation]. Khmelnytskyi: KhNU, 2010.

Стаття надійшла до редакції 11.11.2019 р.

■